

Tillväxtverket

Revisionsrapport – Felaktig redovisning av EU-medel i delårsrapporten 2016

Riksrevisionen har översiktligt granskat Tillväxtverkets delårsrapport, daterad 2016-08-11, för perioden den 1 januari – 30 juni 2016. Syftet har varit att bedöma om det i den översiktliga granskningen framkommit något som tyder på att delårsrapporten inte uppfyller kraven enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat under den översiktliga granskningen och som bedömts vara tillräckligt viktiga att rapportera till ledningen.

Riksrevisionen har avgivit revisors rapport över översiktlig granskning av delårsrapport med modifierad utformning och vill fästa ledningens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2016-10-10 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Tillväxtverket har inte avräknat fordran mot EU i takt med inbetalningar från EU. Effekten av felaktigheterna i delårsrapporten är att övriga upplupna intäkter är för högt redovisad med ca 130 mnkr, övriga förutbetalda intäkter är för högt redovisad med upp till 104 mnkr och balanserad kapitalförändring samt årets kapitalförändring är för högt redovisade. Tillväxtverket behöver utveckla och dokumentera rutinerna för redovisning av EU-medel i den nationella redovisningen.

Brister i redovisningen av EU-medel

Bakgrund

Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och interregionala programmet Öresund-Kattegatt-Skagerrak (ÖKS). Tillväxtverket har rätt att använda EU-medel från både ERUF och ÖKS för att finansiera egna förvaltningskostnader kopplade till hantering av EU-medel, så kallade TA-medel. Ett exempel på TA-kostnader är myndighetens egna kostnader för IT-utveckling av handläggningsstöd för EU-medel.

Gällande ERUF har Tillväxtverket ett särskilt anslag¹ som avräknas vid utbetalning av bidrag samt för myndighetens kostnader där TA-medel används för finansiering. När Tillväxtverket betalat ut bidrag samt upparbetat kostnader gällande TA bokförs en fordran på EU på balansposten Övriga upplupna intäkter.

Medel från EU erhålls efter att Tillväxtverket lämnat in utgiftsdeklarationer till EU. Utbetalning från EU sker i form av en klumpsumma motsvarande Tillväxtverkets utgiftsdeklaration med avdrag för om EU inte godkänner delar av ansökan. Erhållna medel från EU levereras in till statens budget och redovisas mot inkomsttitel.

Programmet för ÖKS hanteras inte via statsbudgeten. Det innebär att Tillväxtverket finansierar kostnader som upparbetats eller bidrag som lämnats direkt mot erhållna medel från EU, något anslag avräknas inte. Erhållna medel avseende ÖKS redovisas inte mot inkomsttitel, inbetalningarna sker istället direkt till Tillväxtverkets SCR-anknutna konto och förs sedan över till myndighetens EURO-konto varpå det finansierar lämnade bidrag och interna kostnader genom TA-medel.

Bristfälliga underlag för existens och avräkning av TA-medelsfordran

I delårsrapporten är ackumulerad TA-medelsfordran gällande ERUF och ÖKS redovisad i balansräkningen på posten Övriga upplupna intäkter. För hela programperioden 2007-2013 har Tillväxtverket bokat upp Övriga upplupna intäkter avseende en fordran på EU om totalt 337 mnkr. Tillväxtverket har under perioden 2010-2016 minskat fordran vid två tillfällen gällande programperiod 2007-2013 på grund av att inbetalning från EU mottagits, det totala beloppet som minskat fordran vid dessa tillfällen uppgår till 136,6

¹ UO 19 1:4 ap 2 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020 (Ramanslag)

mnkr. Vid ytterligare ett tillfälle har fordran minskats avseende ÖKS med 10,5 mnkr. Totalbeloppet som avräknats fordran på Övriga upplupna intäkter uppgår till 147 mnkr. Den senaste avräkningen utfördes 2013. Utestående fordran på Övriga upplupna intäkter vid delårsrapporten är 193 mnkr för ERUF och ÖKS 2007-2013.

För programperioden 2014-2020 har Tillväxtverket bokat upp en fordran på EU för TA-medel på knappt 69 mnkr. Någon minskning av fordran för den nya programperioden har inte skett. Fordran på Övriga upplupna intäkter i delårsrapporten är då 69 mnkr för ERUF och ÖKS 2014-2020.

I underlagen till delårsrapporten anger Tillväxtverket att utbetalningar från myndigheten som avräknats anslag för ERUF uppgår till 8 221 mnkr för programperioden 2007-2013. Inbetalade medel från EU för samma period uppgår till 8 100 mnkr enligt samma underlag. Fordran på EU borde därför uppgå till 121 mnkr för programperiod 2007-2013.

I samma underlag anger myndigheten att utbetalningar för den nya programperioden uppgår till 423 mnkr och att inbetalningar från EU uppgår till 412 mnkr. Fordran på EU borde därför uppgå till 11 mnkr.

Eftersom fordran på posten Övriga upplupna intäkter för de båda programperioderna på 262 mnkr överstiger det likvida mellanhavandet mot EU på 132 mnkr har Tillväxtverket bokat upp 104 mnkr på posten Övriga förutbetalda intäkter för att få ihop redovisningen netto.

Fördelningen i delårsbokslutet ser ut enligt följande:

	2007-2013
Upplup int ERUF TA	180 619 324,00
Upplup int ÖKS TA	12 385 497,00
Övr Förutbet int	-58 869 071,07
Nettofordran 2007-2013	134 135 749,93
	2014-2020
Upplup int ERUF TA	56 538 462,00
Upplup int ÖKS TA	12 051 671,00
Övr Förutbet int	-45 447 720,16
Nettofordran 2014-2020	23 142 412,84
Total fordran netto	157 278 162,77

Riksrevisionens bedömning är att Tillväxtverket inte har underlag för att redovisa upplupna intäkter överstigandes 132 mnkr, att jämföra med de 262 mnkr som redovisas i

delårsrapporten. Riksrevisionen bedömer även att redovisningen av förutbetalda intäkter med 104 mnkr medför en uppblåsning av balansräkningen.

Riksrevisionen bedömer vidare att det i underlagen finns indikationer på att inbetalningar från EU har skett till högre belopp än de avräknade 147 mnkr avseende TA-fordran. Hade avräkning av fordran utförts i samband med inbetalningar från EU hade det inte funnits någon Övrig förutbetald intäkt redovisad i delårsboks slutet. Bland annat har Tillväxtverket ett kontoinnehav för ÖKS på ca 75 mnkr i delårsrapporten 2016 som till del innehåller inbetalningar från EU. Ändå redovisar myndigheten en fordran på ca 24 mnkr på Övriga upplupna intäkter.

Eftersom periodiseringar av TA-medel redovisas över årets kapitalförändring innebär det att även myndighetskapitalet påverkats av att avräkning inte utförs i samband med inbetalningar från EU.

Riksrevisionen bedömer att det finns ett behov av att utreda myndighetens mellanhavande mot EU avseende skickade utgiftsdeklarationer, inbetalda belopp och fördelningen mellan lämnade bidrag och TA-medel i god tid innan årsredovisningen för 2016 upprättas. Detta bedöms väsentligt i och med kommande avslut av programperioden 2007-2013. Riksrevisionen bedömer också att det finns anledning att utreda orsaken till varför Tillväxtverket delar upp fordran mot EU på TA-medel och övriga utgifter i redovisningen. Någon sådan uppdelning sker inte på andra myndigheter med motsvarande roller i hanteringen av EU-medel.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Tillväxtverket att utreda det exakta mellanhavandet mot EU samt att säkerställa att EU-medlen redovisas i enlighet med gällande regelverk².

Behov av förtydligande av redovisningsprinciper

Vid utförd granskning av delårsrapporten har underlagen för redovisningen av EU-medlen varit otydliga. Bland annat då Tillväxtverket inte har dokumenterat sina redovisningsprinciper och vilken grund dessa har i normeringen. Riksrevisionen bedömer att det finns behov av att klargöra myndighetens principer för flera frågor i redovisningen av EU-medel. Några av frågorna berörs också i ESVs pågående normeringsarbete³ vilket Tillväxtverket bör ta del av.

² Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag & Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring

³ ESV rapport "EU-medelshantering i Sverige" 2016:38

Frågor som bör klargöras är bland annat:

- När avräkning av forskott från EU för den nya programperioden bör ske.
- Principer för när fordran bör bokas från Övrig upplupen intäkt till Övrig kortfristig fordran bör klargöras.
- Hur specificering av inbetalda medel från EU ska ske mot fordran för lämnade bidrag och TA-medel.
- Hantering av eventuella valutakursdifferenser.
- Redovisning av finansiella korrigeringar.
- Hur redovisning av eventuell fordran mot ÖKS bör ske som Upplupna bidragsintäkter istället för Övriga upplupna intäkter.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar Tillväxtverket att utreda, förtydliga och dokumentera myndighetens redovisningsprinciper för hantering av EU-medel i samråd med ESV.

Ansvarig revisor Christopher Grahl har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Ellen Hansen har varit föredragande

Christopher Grahl

Ellen Hansen

Kopia för kännedom:

Regeringen

Näringsdepartementet

Finansdepartementet, budgetavdelningen